

Domoljub

V Ljubljani 10. julija 1940

Leto 53 • Štev. 28

Za nov red

Ko je na Francoskem vladala tako imenovana ljudska fronta, ki so jo komandirali komunisti, so se vrstile stavke za stavko. Delavci so pustili delo, zasedali tovarne in tako hoteli izsiliti od podjetnikov, kar se je njim zdelo prav. Zgodil se je tale slučaj. Delavci so začeli s stavko v sladkorni tovarni in sicer v dobi, ko je morala tovarna sprejemati od kmetov sladkorno peso. Kmetje so pripeljali peso, toda tovarna, kjer je bila stavka, je ni mogla sprejeti. Kmetje so videli, da bo ta pesa začela propadati, če je ne oddajo in da bodo imeli zgubo. Tedaj so kmetje napadli tovarno in pognali iz nje komunistične delavce. Tudi oni so storili, kar se je njim zdelo prav, da se tako ubvarujejo škode. Ta vzgled neurejenosti, kjer vsak misli, da sme napraviti, kar se njemu zdi prav, nam kaže, kako je danes ves gospodarski red postavljen na samovoljo posameznikov in na boj med različnimi skupinami. Takoj pa je tudi iz tega jasno, da mora biti nov boljši red le tam, kjer je sporazum med različnimi gospodarskimi skupinami, kjer vlada medsebojna vzajemnost.

Kako pa je prišlo do tega nereda v demokraciji Franciji? Tam je res bila demokracija, t. j. vlada ljudstva. Ta vlada ljudstva pa se je mnogokrat izpremenila v demagogijo, t. j. da so nekateri, ki so znali pihati ljudstvu na srce in se mu dobrikati, zlorabljali zaupanje in tirali državo v pogubo. Država je bila čisto centralistična in ljudstvo je prihajalo do besede le, kadar so bile volitve.

S tem v zvezi pa je bilo še tole: Vlada je bila odvisna od narodne skupščine. Kadar večini kaka vlada ni bila po volji, je morala odstopiti. Strankarski boji so vodili do tega, da so se vlade neprestano menjavale in da so ministri drug za drugim padali. S tem pa je padel ugled vlade in ministrstva beseda ni nič več pomenila. Oblast je postala nestalna in tako slabotna. Nihče je ni več ubogal, vsak je delal po svoje. Kakšne so bile posledice na Francoskem, so pokazali zadnji dogodki, ko es je prej tako mogočna francoska država skoraj naenkrat zrušila.

Podobno, kot na Francoskem je tudi po marsikaterih drugih državah. Ugled oblasti je omajen. Ljudstvo sicer pri volitvah svobodno voli, v resnici pa pride le redko do besede in lepa beseda: »vlada ljudstva« je v precejšnji meri le na papirju. Politični agitatorji, ki so si včasih naravnost prislepili zaupanje ljudstva, iščejo le sebe in svojo korist. Beseda »vlada ljudstva« — demokracija — so spravili ob dobro ime. Zato se povsod pojavlja klic po močnejših vladah. Močne roke, ki so dvignile Nemčijo in Italijo, so danes mnogim vedno bolj všeč. Tudi pri nas se slišijo glasovi,

da je treba oblasti več moči, da je treba, kot pravimo s tujo besedo, avtoritarne vlade.

Tudi mi smo mnenja, da je v današnji družbi mnogo nereda, ki bi ga bilo treba odpraviti. Vedno je treba imeti pred očmi, da ni nobene družbe brez oblasti. Slaba družina, kjer oče nima besede in ugleda. Slaba občina, ki ima župana, ki nič ne pomeni. In slaba država, kjer padajo ministri čez noč in vlada danes ne ve, če bo jutri še imela kako besedo. Za red v človeški družbi mora biti oblast in ta oblast mora imeti za izvrševanje svojega dela tudi potrebno moč v rokah. Klic po močnih vladah je torej upravičen. Razume se pa, da morajo tisti, ki imajo besedo, biti res ljudje na svojem mestu in da morajo priti na svoje mesto po pravilni poti.

S tem pa nikakor ni rečeno, da se mora ljudstvo odpovedati v državi svojim naravnim pravicam. Treba je le, da te pravice res tam izvaja, kjer pride naravnost do besede. Mi smo bili vedno proti centralizmu, kjer se beseda »vlada ljudstva« čisto izmalči. Poudarjali smo, da mora priti ljudstvo do besede v malih družbah, kjer lahko neposredno odločuje. Naj občina dobi moč, da govori odločilno besedo o vseh stvareh, ki spadajo v njen delokrog. Zakaj bi se višje družbe utikale v tisto delo, ki ga manjše družbe lahko same opravijo? S tega stališča smo tudi vedno zahtevali samoupravo Slovenije. Zakaj bi moral Belgrad delati take stvari, ki se jih doma lažje napravi in ki jih v Ljubljani bolje razumejo, kot v Belgradu? Ljudstvo bo res vladalo, če bo prišlo v malih zastopih do svoje besede.

Drugo nič manj važno zastopstvo ljudstva, pa morajo biti stanovska zastopstva. Kjer gre za koristi kmečkega stanu, naj o tem govori

kmet po svojem zastopstvu. Vsak, ki pripade kmečkemu stanu, bi moral biti pripadnik stanovske javnopravne organizacije. To se pravi, kmečki stan bi moral imeti svojo organizacijo, ki bi z zakonito močjo urejala vsa kmečka vprašanja. Ker bi šlo za korist cele kmečke skupnosti, bi se morali ukloniti pod silo postave tudi tisti, ki bi jim trenutno ena ali druga uredba ne bila všeč. Taka zastopstva stanov imenujemo s tujim izrazom korporacije. Podobno kot kmečki stan bi morali biti organizirani recimo rudarski delavci in podjetniki. Prav tako recimo vsi, ki delajo na kakršenkoli način v predilnicah. In spet podobno obrtniki. Tudi razne vrste izobražencev bi tvorile svoje stanove, svoje korporacije. Ker bi prišlo med stanovi tudi do marsikakega nesporazuma, bi morala biti nad vsemi temi stanovi potem posebna korporacijska zbornica, v kateri bi se poravnavala vsa nasprotja in ki bi skrbele za splošen gospodarski napredek cele države.

To je zamisel bodoče ureditve človeške družbe, da ne pride iz nesrečnih razmer, v katere je pognal človeštvo liberalizem, ki je pretirano poudarjal svobodo posameznega človeka, premalo pa mislil, da morajo ljudje okupaj živeti in da mora tako radi svobosti vsak posameznik marsikaj odnehati in za to skupnost žrtvovati.

Ne vemo, kako se bodo razmere razvile, ne moremo prerokovati kaj pride. Gotovo pa je prav sedanja doba močno pognala v ospredje misel, da je treba oblasti več moči in da je treba, da pride organizirano ljudstvo do svoje besede v svojih lastnih stanovskih organizacijah. Nered naj se pojavi v političnem ali gospodarskem življenju, mora nujno gnati državo v pogin. Zato bo moralo priti do novega reda, kjer bo res vladal red in ne samo medsebojni boj.

Slovenci branic krščanskega zahoda

Komaj dva milijona duš šteje slovenski narod, toda njegov pomen daleč presega njegovo število. Prvič spadajo slovenska ozemlja med najvažnejše predele v Evropi. Tu se namreč stikajo glavne tri evropske plemenske skupine — Slovani, Germani in Romani, — in tu je že od starega veka dalje glavno križišče velikih prometnih vezi iz severne Evrope v južno in zahoda na vzhod. Drugič pa zavzema slovenski narod kljub svoji maloštevilnosti izredno važno mesto tudi v zgodovini evropske krščanske kulture, čeprav ga velike svetovne zgodovine navadno niti omenjajo ne.

Glavna označba srednjega veka v Evropi je njena enotnost tako v kulturnem kakor tudi v političnem pogledu. To enotnost je predstavljala predvsem rimska cerkev, ki ni bila le osrednji duhovni činitelj, temveč je ravno z duhovnimi sredstvi v znatni meri vzdrževala tudi nekako politično ravnotežje. Res je, da so tudi v srednjem veku nastajali in preminevali razni veliki imperiji, toda vsi so se smatrali za nekake predstavitelje in branike enotnega evropskega krščanstva. Zato se pa tudi narobe bolj harmonično vezali, nego pa

(Nadaljevanje na prihodnji strani)

80 letnica Mohorjeve družbe

Slovenako ljudstvo in z njim seveda tudi njegov »Domoljub« ne more iti brez spomina mimo obletnice, ki jo je 5. julija praznovala Družba sv. Mohorja. Letos je namreč minulo polnih 80 let, odkar je bila leta 1860. ustanovljena ena najvažnejših naših ustanov v takrat še po večini slovenskem Celovcu.

Dva koroška rodoljuba, Andrej Einspiller in Anton Janežič sta oživila Slomškovo zamisel, da je treba ukaželjnemu slovenskemu ljudstvu dati v roke pošteno, poučno, zabavno in ceneno knjigo. Tako se je že obstoječe Društvo sv. Mohorja spremenilo v cerkveno knjižnico družbo, v Družbo svetega Mohorja. — Spretna prenosna, naslonjena v glavnem na slovensko duhovništvo, je družbi pomagala v najvišji meri, da je postajala največja matica slovenske ljudske onike in prosvetljenosti za dolga leta.

Družba sv. Mohorja je izdala ogromno število knjig poštene in prijetne vsebine, pa tudi učena, prvovrstna dela n. pr. Staretovo občno zgodovino, Tavčarjev Pravnik, Lampe-Krekovo Zgodbe sv. Pisma, Gruden-Malovo Zgodovino slovenskega naroda itd.

Velik je bil pomen Mohorjeve družbe v dobi narodnega vstajanja, organiziranja in dela za slovenske meje. Že tedaj je bila Družba nekaka podoba vseslovenske skupnosti. Njena zasluga je bila, da se je razširila enolna slovenska narodna zavest čez vse tedanje krovovine, po katerih so živeli razkosani in z drugimi narodnostmi pomešani Slovenci.

Mohorjeva družba pa ni bila samo vseslovenska, ampak tudi velika ustanova. Zato je bila vernemu narodu s svojimi katoliško pisanimi knjigami vedno ljuba prijateljica. Neki župnik iz Podjune je l. 1895 izjavil: »One družine so najboljše v moji župniji, ki so pri tej družbi. In tajnik Sket je dejal: »Mohorjevih ndov število je verskega in slovenskega duha merilo.«

izvajali nad njimi hegemonijo kakega posameznega nosilca dotičnega imperija.

Ta velika evropska duhovna in politična edinstvo je pa postala prav resno ogrožena v drugi polovici 14. stoletja, ko so pridili iz Azije Turki, osvojili kmalu ves Balkan in se začeli pripravljati na sunek in osvojitve srednje Evrope. To bi seveda uničujoče vplivalo na vse zahodno Evropo, razdrlo ves organski, kulturni, politični in gospodarski razvoj vse Evrope sploh ter jo vrnilo v popolno barbarstvo. Toda ravno v tej usodni dobi človeške zgodovine so preprečili to nevarnost Slovani, zlasti še Jugoslovani. Razširjenje proti severni Evropi so jim zaprli Poljaki, v srednjo in zahodno Evropo pa v prvi vrsti Jugoslovani.

Res je, da Bolgari in Srbi niso mogli vzdržati strašne premoči, vendar so jo vsaj toliko slabili, da se je potem stoletja razbijala ob Hrvatih in Slovencih ter nikoli ni mogla prodrati preko njih do zahodnih ognjišč evropske krščanske kulture, ki se je zato lahko nemoteno razvijala in dvigala. Zgodovina Slovencev in Hrvatov od 14. pa prav do 17. stoletja ni zato skoro nič drugega kot en sam veliki boj proti mongolsko-turški poplavi krščanske Evrope. Leto za letom, da včasih kar mesec za mesecem, so se valila turška krđela z Balkana proti slovensko-hrvatskemu severozahodu, morila in požigala, a se prej ali slej vedno razbijala ob junaških slovensko-hrvatskih prsih in ob neštetihih cerkvah po gričih, ki so bile sko-

Družba sv. Mohorja je bila končno tudi nepolitična. Vanjo so se vpisovali neredko politični nasprotniki katoličanov, ker so videli v svoji dalekovidnosti v njej glasnike slovenske moči po načelu: Čim enotnejši, tem močnejši.

Povojne razmere so prisilile Družbo, da se je preselila iz Celovca najprej v jugoslovanske Prevalje, nato pa v Celje.

K izboljšanju zemljišč

Ponovno se je pisalo v »Domoljubu«, da pritrmanjuje za naše potrebe kmetijske zemlje, ki naj bi čim bolj omejila izseljevanje. Saj so okrajji, ki so razmeroma redko naseljeni, zlasti tam, kjer prevladuje veleposest. Od tod stremljenje, da naj se izvede agrarna reforma. Vendar je premalo posestev, ki naj bi krčila vse potrebe.

Zato se skuša že dalje časa, da se z izboljšanjem zemljišč poveča njihova donosnost in tako vsaj deloma omili beda zaradi preživljanja. Vprav v tem imamo obširno polje naše delavnosti. Saj vidimo vsepovsod zamočvirjene travnike, slabe pašnike, steljnice, vijugaste potoke, hudournike, ki nam delajo škodo.

Za taka dela je treba predvsem denarja. Nekateri so mnenja, da naj izvede vsa izboljšanja javna oblast, kar pomeni, da ne mislijo, da je to nemogoče. Ravno za taka dela se morajo stroški pravično razdeliti med one, ki uživajo koristi. Srednja pot, ki je hodijo v drugih državah, velja za nas. Javna oblast naj izdela načrte, daje podpore ter poskrbi za ceneni kredit, ostalo naj nosijo posestniki, ki imajo izboljšana zemljišča. Umljivo je, da posamezniki ne zmorcjo tega, zato vidimo, da se združujejo v zadrugah, v katera morejo

ro vse izpremenjene v male trdnjavice, »taborec« imenovane. Tisoči in tisoči slovensko-hrvatskih mož in fantov so padali v teh bojih, da je evropski zahod lahko mirno zidal svoje močnejše katedrale, da so italijanski, španski in holandski slikarji ustvarjali svoje umetnine, da so Portugalci odkrivali nove dele sveta, Nemci in Angleži se pa izživljali na drugih duhovnih področjih. Medtem ko je Luthrova reformacija duhov — zrevolucionirala severno in zahodno Evropo, sta mali slovenski in hrvaški narod prelivala kri v obrambi vse zahodne polovice krščanske Evrope ter v zgodovinski bitki pri Sisku (leta 1593) ob izlivu Kolpe v Savo sama zadala smrtni sunek prodirajoči turški sili v Evropo.

Kako krivična je prav za prav zgodovina! Pripoveduje nam na dolgo in široko o velikih kulturnih ustvarjanjih te dobe v srednji in zahodni Evropi, slavi narode in posameznike, ki so gradili evropski kulturi svoje vrednote, niti ne omenja pa ne Slovencev in Hrvatov ter sploh Jugoslovancev, ki so kot nezlomljiva predstraža Evrope s svojo krvjo cela stoletja omogočevali tem narodom in posameznikom njihovo kulturna ustvarjanja. Nepregledni tisoči so padli in to je tudi eden izmed vzrokov njih današnje maloštevilnosti, toda ali naj bodo za svoje žrtve nagrajeni s tem, da bi jim danes kdor koli odrekal pravico do svobode na njih lastni zemlji?

Tam ima Mohorjeva družba danes svoj dom. Njen pokrovitelj za Jugoslavijo je lavantinski škof.

Kjub vsemu je Družba sv. Mohorja še vedno sodobna, ljudska, vseslovenska, nala največja ljudska prosvetna založnica, pravo narodno ljudsko vseučilišče.

Urednik g. Finžgar je o njej napisal vedilo za njeno bodoče delo: »Zvesta bo praporu katoliške vere, zvesta bo slovenstvu, zvesta vzoru naše skupne jugoslovanske države. Tako bodi!

potem vstopiti prizadeti. Ta način se je izkazal za zelo dobrega. Da navedemo samo en primer v Italiji, kjer so napravili načrt za izboljšanje zemljišč za 7 milijard lir. Od tega plača država polovico, ostalo pa posestniki potom ustanovljenih vodnih zadrug.

Izboljšanje zemljišč pomeni vse ono delo, ki omogoči izkoristiti dane prilike v svrhu povečanja dohodkov zemljišč. Zato ne smemo misliti, da se morejo taka dela izvršiti le s pomočjo države ali banovine. Nekatera izboljšanja morejo izvršiti lastniki sami z manjšimi stroški. Nekatera celo vsak lastnik zase, vse to je pač odvisno od danih prilik. Kolikokrat vidimo v dolini vijugast potoček, pri katerem zastaja voda bodisi zaradi vijug ali malega padca. Kaj mislite, da se ne bi dalo to odpraviti po posestnikih samih? Prav lahko, le malo volje in razsodnosti je treba. Nekateri to uvidijo, drugi pa, ki imajo zemlje dovolj, tega ne smatrajo za važno — in vse čaka lepših dni. Pa bi morala poseči oblast in ukazati izvršitev tega dela. Drug primer: Zamočvirjeni travniki. Odtok pravega ni. Kaj mislite, da ne bi zmožel vsak posestnik napraviti primerne jarke, kamor bi se otekala voda? Na ta način bi dobil zemljo za pognojitev in trava bi lepše rasla. Če pa še napelje cestnega blata, bo uspeh očitven. Vse to so malenkosti, ki nudijo veliko koristi!

So seveda težji primeri, kjer ne gre brez sočlovevanja banovine. Zaprošite jo za pomoč in za nasvet, pa se bo prav rado prišlo na pomoč. V takem primeru naj si prizadeti ustanove zadrugo in ne bo jim žal.

V Sloveniji se je razmeroma zgodaj pričelo z izboljšanjem zemljišč, čeprav je uspeh bolj majhen. Doslej je izboljšanih zemljišč za 8000 ha. Čaka pa še okrog 120.000 ha. Vrok zaostajanja je iskati v pomanjkanju denarja. Saj se je do konca leta 1937 izdalo komaj 6.500.000 din od banovine in države. V tej vsoti niso vsebovani izdatki za ljubljansko barje in regulacijo potokov.

Po preračunu rabimo za izboljšanje še najmanj 175 milijonov dinarjev. Če bo šlo na prejšnji način, ne bomo prišli nikamor.

Drugod so si pomagali, da so prišli do denarja z ustanovitvijo melioracijskih skladov, v katere so se stekali določeni dohodki. Is teh so se potem krili izdatki za izboljšanje. Tudi pri nas je izšla uredba o takem skladu. Namesto državnega sklada, ki ga upravlja Gradbeno ministrstvo, ne pa kmetijsko ministrstvo, bi bilo za naše razmere bolj pravilno, da ustanovi vsaka banovina tak sklad. Vsaka banovina pozna najbolj svoje potrebe.

Ker omenjeni sklad ne bo zadostal, ne je treba poprijeti še drugega načina: ustanovitev vodnih zadrug. Z drugimi besedami rečeno: prizadeti naj si pomagajo sami, pri čemer

Spopad angleškega brodovja s francoskim

V mednarodnem tisku se širi zmerom več novic o tem, kako se sedaj približuje obračun z Anglijo. Razmere v Evropi so sedaj že nekako postavljene v nov okvir, na zahodu ni več bojišča, na evropskih tleh ni več strnjene fronte in je na zahodu najbrž tudi dolgo več ne bo. Vojna proti Angliji bo nekaj čisto novega, nikdo pa še ne more prav razbrati, kako se bo izvedel ta najdrznejši poskus novega veka — prepeljati vojsko, ki naj zavaruje angleške otoke.

Pravo vojskovanje se je torej v tem tednu preneslo na afriška tla, med Nemčijo in Anglijo pa so se nadaljevali številni letalski boji. Nemška letala so napadla mesta v jugovzhodni Angliji, angleška letala pa so na svoj način hotela doseči svoje cilje. Operacijska vojna se je ta teden prenesla na afriška tla, in sicer na meje med Sudanom in italijanskimi posestmi. V te boje v afriških pustinjah posegajo orožja najmodernejshe vrste in proti koncu tega tedna so italijanske čete izvedle kombiniran napad, to je napad tankov, oklopnih vozil, topništva, pehote in letal na angleški postojanki Kasale in Galabat. Napad je bil izveden s tako silo, da so se angleške posadke morale umakniti iz obeh teh utrjenih mest.

Najzanimivejši pa je bil pač spopad, ki se je razvil med angleškim in francoskim brodovjem pred Mers el Kebirjem in Oranom v Alžiru. Anglija je sklenila, da ne more pustiti, da bi francosko brodovje prešlo kdaj v zovražne roke. Predsednik angleške vlade Churchill je v spodnji zbornici izjavil, da je bila angleška vlada v središču junija pripravljena

razvezati Francijo njenih zavezniških obvez, če bi Francija poprej odposlala svoje vojno brodovje v angleška pristanišča. Francoska vlada bi naj bila sicer to obljubila, toda podpisano premirje z Nemčijo in Italijo je Franciji velevalo, da mora vse svoje vojno brodovje poklicati domov in ko bo brodovje v domačih pristaniščih, bo pod nemškim in italijanskim nadzorstvom razoroženo. Churchill je izjavil, da angleška vlada ni mogla verjeti v te obveze premirja in je bila prepričana, da bi francosko brodovje prešlo kratko malo v nemške roke. Zato je angleška vlada dne 3. julija ukazala svojemu brodovju, naj iz Gibraltara odpluje pred Oran in tam opravi nalogo, ki je obstajala v tem:

Dne 3. julija zjutraj je priplulo angleško brodovje pred Oran in od poveljnika francoskega brodovja, ki je bilo v tem pristanišču, zahtevalo: 1. francosko brodovje se naj priključi za borbo proti Nemčiji angleškemu brodovju; 2. če tega ne misli storiti, tedaj naj odpluje v pristanišče Zahodne Indije, kjer se naj razoroži; 3. če pa tudi tega ne misli storiti, tedaj naj se v šestih urah potopi!

Francoski admiral je odklonil angleške zahteve in proti večeru ob 17.30 so angleške bojne ladje namerile svoje topove na ladje v Oranu in sosednem Mers El Kebirju ter začelo z vso silo streljati na brodovje v pristaniščih. Streljanje je trajalo skoraj dve uri in med tem je bilo v Oranu prizadeto mnogo škode francoskemu brodovju. Veliki bojni ladj »Dunkerque« in »Provence« sta začeli goriti, bojna ladja »Bretagne« pa je eksplodirala, ko

je plula iz luke in hitela na visoko morje. Za vozila je na mino. Zgorela je tudi križarka »Magadenc«. Del brodovja je nato prebil angleški lok pred pristaniščem in je zbežal v Toulon.

V svojem govoru je Churchill v popisu teh dogodkov izjavil, da je večina francoskega bojnega brodovja že v angleških vodah. Računajo, da je ob podpisu premirja bila ena tretjina francoskega vojnega brodovja v Angliji, ena tretjina v Oranu, ena šestina v Casablanci in ena šestina v angleškem sredozemskem pristanišču Aleksandriji. Francoske bojne ladje, ki so na širokem morju, sedaj angleške bojne ladje, love.

Tako se je bivše vojno zavezništvo med največjimi brodovji v Evropi končalo z največjo pomorsko bitko med bivšima zaveznikoma v vsej dosedanji vojni. Ta spopad je po vsem svetu seveda vzbudil izredno pozornost in zanimanje.

Italijani se te dni porečali, da so njihove čete zasledile dve sudanski postojanki, in sicer Gallabat ter Cassala. Cassala ima 10.000 prebivalcev in je središče rodovitne pokrajine. Mesto je 24 km oddaljeno od eritrejske meje. Pred 100 leti so mesto pozidali Egipčani, da bi tako zavarovali svojo mejo proti Abesiniji ter obenem zaščitili staro karavansko pot. Danes vodi čez Cassalo angleška železnica, ki je bila s italijansko naselbo presekanja. Svoj čas so mesto naselili Italijani, a so ga po porazu pri Adaju zopet zapustili. V italijanski javnosti je naselba Cassala vzbudila veliko radovoljstvo. Mesto je 380 km oddaljeno od Kartume na Nilu.

d Ako potrebujete pražno obleko, nikar ne odlašajte z nakupom, ker je vedno boljše, imeti blago kot denar. Pri tvrdki F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta, še dobite vsega v izbiri, naj bo za moške ali ženske obleke, razno posteljnino, kovrte, koče itd. po zelo ugodnih cenah. Tvrdka Goričar je ena največjih in najbolj solidnih trgovin tega glada na svoje odtjemalce. Zato kupujte samo pri Goričarju v Ljubljani.

lahko pričakujejo od banovine podporo. Ta pot je najgotovješa, toda zahteva veliko žrtev. V Sloveniji imamo že izpred vojne take zadruge, sedaj jih je skupaj 26 s površino približno 31.000 ha ozemlja.

Največje zadruge so: Za osušitev ljubljanskega barja z 15.300 ha ozemlja, za cerkniško polje 2.350 ha, za grosupeljsko dolino 1.300 ha, za loško dolino 920 ha, za zemljišča ob Sotli v Dobovi 500 ha, za zemljišča v Slov. Bistrici 642 ha, ob Pesnici v Dornavi 355 ha, za dolnjelendavsko dolino 7018 ha, za regulacijo Bolske 300 ha.

Vse to so še začetki, a čaka nas še veliko dela. Skoraj neverjetno je, zakaj smo bili v tem oziru v zadnjih letih tako malo podjetni. Prva skrb nas vseh bodi skrb za našo zemljo! Vzemimo za primer regulacijo potoka Pesnice in izboljšanje pesniške doline. V letu 1938 je potok Pesnica preplaval okrog 1300 ha zemlje in uničil s tem nad 40.000 centov sena v vrednosti 1 in pol milijona dinarjev. Nič boljše ni v Prekmurju, vse povsod zamočvirjeno. Samo v soboškem okraju je prizadetih nad 6.600 ha zemljišč. V Prekmurju je najboljša zemlja, toliko dela je treba izvršiti, a ljudje morajo zaradi pomanjkanja dela kot sezonski delavci v tujino. Ali je to prav?

Ptujsko-pragersko polje obsega nad 6.500 ha zemljišč, ki so zamočvirjena.

Okrog Slov. Bistrice je nad 640 ha zemljišč pod vodo.

V Slov. Konjicah preplavlja potok Dravinja okoli 2.300 ha zemljišč.

V kamniškem okraju je treba regulirati Pšata, pa se osuši s tem nad 1.500 ha zemljišč.

V brežiškem okraju 1.500 ha, pri Višnji gori 350 ha.

V ljutomerskem okraju 1.500 ha.

Navedli smo samo nekaj primerov, da vidite koliko je dela in koliko slovenske zemlje leži brezplodno, ko jo drugi stradajo.

Če računamo na vsako družino 30 ha zemlje, kar je zelo veliko, si že iz gornjih primerov izračunate koliko slovenskih družin bi lahke ostalo doma. Tako pa dejansko propadamo po lastni krivdi.

Iz povedanega more vsak uvideti kolike važnosti je pri nas, da si izboljšujemo zemljišča, bodisi sami, kar lahko izvršimo, bodisi v skupnosti, kjer gre za večja dela.

V splešne bolnišnice v Ljubljani se iz res utemeljenih razlogov sprejema in v njej oskrbujejo le bolniki, katerim je zdravljenje v tej bolnišnici brezpogojno potrebno. — Ljudje v okoliših drugih javnih bolnišnic se v svojo korist opozarjajo, da iščejo pomoč v teh področnih bolnišnicah, ker se iz njih krajev sprejemajo v tukajšnji zavod samo bolniki, pri katerih to zahteva vrsta bolezni. Tudi napotnice iz zdravniške ordinacije niso podlaga za sprejem, če ne gre za neodložljivo specialno zdravljenje. Bolnične ambulance so pa namenjene le siromašnim bolnikom, ki niso člani kake bolniške blagajne. Končno se ponovno opozarja, da tudi ob nedeljah in praznikih traja čas za obiske samo od 12 do 15. Uprava bolnišnice.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Notranji minister dr. Mikalovič je odstopil. Notranjega ministra zastopa zaenkrat predsednik ministrskega sveta gosp. Dragičin Costarović.

o Za načelnika svojega ministrstva je postavljen prvotni minister dr. Korosec višjega pristava ministrstva za notranje zadeve Božko Bogdanovič.

o Za novega ravnatelja tehnične šole v Ljubljani je bil imenovan g. Aleš Franc, višji inšpektor prazne tovarne.

DOMAČE NOVICE

d Osebnost spremembe pri trebovškem rudniku. Za dolgo napovedane osebne spremembe pri rudniku so se izvršile 6. 1. julijem. Tuhajski ravnatelj g. inž. Biskupski je odšel na tehnično ravnanje TPD k centrali v Ljubljano, njegovo mesto je prevzel gosp. inž. Kofka, do sedaj ravnatelj v Zagorju. Dosedanjji višji ravnatelj inž. Burger pa je odšel za ravnatelja v Zagorje.

d Novi svetjski poslanik v Beogradu Aleksander Andrejevič Pliotnikov je prispeel dne 7. julija s svojim spremljateljem v Beograd. S tem so updateljivi diplomatski odnosi Jugoslavije s Sovjetsko Rusijo.

d Trije brezmesni dnevi so stopili te dni v veljavo. Vlada je bila prišljena izdati nov ukrep iz dveh razlogov. Najprej je hotelski dohodki s tem, da bi se notranja potrošnja mesa znižala in s tem bi se preprečilo stalno skakanje cen, obenem pa je hotelski dobiti s tem potrebne količine mesa za izvoz v tujino, za katerega so bile sklenjene pogodbe že prej. Potrošnja je doma stalno naraščala, medtem ko proizvodnja ni naraščala in se je zato pojavilo pomanjkanje blaga za izvoz v tujino. Poleg tega je vlada odredila tri zapovratne dneve kot brezmesne iz razloga, da je bilo pri nas občinstvo precej nedisciplinirano in se je dan prej zmerom založilo z mesom. Tako dejansko prejšnji ukrepi niso rodili tistega učinka, kakor so ga pričakovali. S tremi zapovratnimi brezmesnimi dnevi je ta pomanjkljivost odstranjena.

d Lastniki vprežne živine, posebno konj, se opozarjajo, da v bodoče ne bodo mogli več dobiti živinskega potnega lista za živino, ki ne bo vpisana v vojaški preglednici; zato se v lastno korist pozivajo, da takoj prijavijo svojo živino, ki jo dolejš iz kakršnih koli razlogov še niso prijavili, mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu 7-I, soba 3.

VINA

Za težko delo je močno vino!
Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni v Ljubljani.

d 40 letnica Češke kože na gornjih Ravneh pod Grintovcem je proslavilo Slovensko planinsko društvo v nedeljo, dne 7. julija.

d Dela na novi progi Črnomelj-Vrbovsko je te dni osebno nadzoroval minister inž. Besič, ki je ono nedeljo sbrskal tudi Ljubljano.

d Kralj. banska uprava objavlja, da smejo po odločitvi g. ministra za prosveto v času od 24. do 31. avgusta 1946 izjemoma ponoviti

sprejemni izpiti za I. razred srednje šole osi učenci, ki pri sprejemnem izpitu junija t. l. niso uspeli. Istotako smejo v omenjenem času opravljati sprejemni izpiti učenci, ki zaradi bolezni niso mogli k izpitu v juniju, pa sicer izpolnjujejo pogoje za izpit.

d Hud mras je bil te dni v Bosni. Več dni so nosili zimsko sukneje in v pisarnah so začeli kariti.

d Naše cementarne bodo kmalu spet započele, oziroma bodo začele spet vse delati, ker jim je zagotovljen znesek izvoz. Za Italijo je odobrena količina 90.000 ton.

d Za izdelovanje bencina industriji bodo odnesli do količine 240 litrov pristojne gospodarske zbornice.

d Pekarska stavka v Sibeniku se nadaljuje, ker pogajanja niso uspela. Delavci so vzeli v zakup tri peči in pečejo kruh samo za svoje rodbine.

Brez težav

d Hrvatske se praznovali sveto leto. Zelo slovesno se je na praznik sv. Petra in Pavla začelo jubilejno sveto leto za Hrvate ob priliki 1300 letnice prvih stikov Hrvatov s sv. stolico. Sveto leto so na večer pred praznikom naznanjali zvonovi po vseh hrvaških cerkvah v naši državi. V Zagrebu je v katedrali opravil slovesnosti pomožni škof dr. Salis-Seewis, hrvaški metropolit in zagrebški nadškof dr. Stepišac pa je slovesno otvoril sveto leto v zagrebški cerkvi sv. Petra v Vlaški ulici. V tej cerkvi je zagrebška »Polifonija« priredila duhovni

Kakšna ne sme biti naša šola

Odgovor na to vprašanje nam daje žalostna usoda današnje Francije. Le pomislimo, kako je bilo tam.

Sola je bila pozorišče, kjer je izživljalo svoje lažnivo svobodoumje do najvišje stopnje poljudnosti državno učitelstvo, ki ni bilo nacionalno, marveč po veliki večini socialistično in komunistično. Po učitelstvo je vzgajalo francoske otroke ne samo v popolni brezbrilnosti za varstvo domovine, marveč tudi za pročiščane antimilitariste in dosledne sovražnike obstoječega reda in vsake vere. Ker vlada na Francoskem že dolgo časa veliko pomanjkanje duhovnikov, ni bilo na vasi nobenega činitelja, ki bi bil sposoben in voljan, da bi takšnemu učitelstvu stopil na prste ter prevzel obrambo velikih verskih in narodnih idealov. Državna prosvetna uprava pa ni imela ne smisla ne volje ne ugleda, da bi se postavila v bran proti razdirajočemu delu učitelstva.

Takna mladina je vzrasla iz državnih šol. Pri vstopu v življenje je sprejela to mladino v svoje območje levičarska politika, ki ji

koncert. Po pontifikatu sv. mali je nadškof dr. Stepišac otvoril sveto leto za Hrvate s klicanjem sv. Duha, nakar je izpik dr. Lončarič skopno z verniki obnovil krstno obljubo. Via curiae je odgovarjala na njegova vprašanja in glasno molila vero. Blagoslov s Najsvetijim je zaključil cerkveni del slovesnosti. Kato je imel z balkona izpniča pred cerkvi govor odposlanec vodstva hrvaškega naroda, poslanec za mesto Zagreb Milutin Mayer.

NESREČE

n Voznik mu je padel na glavo. Ono popoldne so je pripetila huda nesreča, ki bo zahtevala mlado življenje 25 letnega Leopolda Poznika, stanujočega v Mojstrani št. 66 in pristojnega v Kamno Gorico. Uslužben je bil v parni centrali KID. Bil je pod dvigalom ter mu je po nesrečnem naključju padel s petmetrske višine nad 250 kg težak vozček na glavo. Bil je takoj nezavesten ter prepeljan v bolnišnico Bratovške skladaice na Jesenicah.

n Žrtev strele. Ono sredo popoldne je tudi v Dobrunjah divjala huda nevihta, razsajala pa je tudi strela. Udarila je v električni vod, zaradi česar so nastopile v električni napeljavni hude motnje. 25 letni elektromonter Joip Golar, uslužbenec KDE, sin banovinskega inšpektorja Golarja, je sel električno napeljavo popravljati. Preden bi mogel začeti s popravilom, bi moral odklopiti električni tok. To je tudi storil, vendar je po nesrečnem naključju odklopil napačni vod. Zaradi tega je bil vod, katerega je hotel Golar popraviti, še pod tokom. Ko se je dotaknil Golar voda, se je nesreča že zgodila. Hud plamen električne iskre je Golarja obigal, prav tako pa je le v istem trenutku Golar ležal nezavesten na tleh. O nesreči so bili obveščeni reševalci, ki so Golarja z vso naglico odpeljali v bolnišnico prostora, a je ta že izdihnil. Tragična smrt vrlega fanta, ki je bil priden delavec tudi v prosvetnih organizacijah, obžalujejo številni njegovi prijatelji.

n V Predosljah pri Kranju je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Likozarja Janka in gospodarsko poslopje posestnice Sejevic Katarine.

je zadnja leta francosko volilstvo izražalo svoje zaupanje. Levičarske stranke (francoski svobodoumne meščanske stranke, socialisti in komunisti) so tvorile večino parlamenta, in njenih vrst so prihajale francoske vlade, ki so navadno tudi naglo odhajale. Te stranke si niso upale povedati ljudstvu, da bo Francijo rešila le skrajna delavnost, napor vseh sil in težni red, ker do drugače 40 milijonov Francozov podleglo 80 milijonom Nemcev ob strašnem padcu rojstva na Francoskem. Namesto tega so propovedovale in ljudstvu objubljale kot najvišji življenjski cilj: nasičenost z gmojnimi dobrinami in uživanje življenja, delovcem pa še posebno čim višje plače in čim manj dela. Levičarska večina, ki je vodila Francijo vsaj zadnja leta, je razglajala stališče: »Jejmo, pijmo, plešimo, uživajmo življenje!« To se je godilo naprej tudi potem, ko je narodni socializem proglašal načelo: »Nemcem ni treba surovega masla, pač pa kanelov!« Tako je naposled prišlo to, kar se je leta in leta pripravljalo.

Omejevanje rojstev v državi

Pa ne mislite samo na našo državo. Pač pa na vse države, zlasti na vse Evropo. Evropa koplje sama sebi grob ne samo na bojnih poljanah, ampak tudi daleč tam v seldju. Družina v dvema otrokoma! Kaj pa če že ta dva zgodaj umrjeta! Ali ni taka družina kakor suha veja na zdravem naredeovem deblu? In kakšni otroci prihajajo iz takih družin? Slabiči, pomehkuženi, nesposobni za vsako večje delo, spetevančki in prehlajenci, katerim škoduje vsaka sapica. Bore narod in uboga država, ki poslušata zapeljive nauke Malthusove! Vsaka država koplje sama sebi grob. — Saj vemo in vidimo, da države že čutijo posledice tega in takega nedovoljenega poseganja v Stvarnikove zahteve in pravice. Saj se že marsikje vpeljali postave za podporanje družin, ki imajo večje število otrok, odto nadava, da vabijo k številnim družinam za botre bane, ministre, ministrske predsednike ali celo kralje. Pa tudi to nas ne bo rešilo. Več krščaustva med narodi. Edinih in razvajenih sinov, edinih in pocartjanjih hčerke pa reši nas, o Gospodi!

d) Zlatomašnik je postal p. Emilijan Dvagan, rodom iz Kamnika, sedaj v Nazarijih. Na mnoga letal

d) Dve gospodarski pridobitvi. Na posredovanje bivšega poslanca g. Ivana Theuerschuha so zgradili v St. Janžu pri Dravogradu nov vodovod, v Podgorju pri Slovenj Gradcu pa so dobili električno napeljavo. Obe novi napravi sta bili nedavno slovesno blagoslovljeni in izročeni svojemu namenu.

d) Nov rudnik v Črešnjicah nad Frankolovem. Prostoledec Korošec Martin, ki je lani iškal v zemlji pod Črešnjicami blizu posestnika Turka premog, je zadel letos kar na tri plasi črnega premoga. V rudniku je zaposlenih že nekaj delavcev in so izkopal že nekaj vagonov premoga. Za rudnik so se zanimale tudi nekatere zagrebske družbe in so ponujale Korošcu Martinu po 200.000 din, na kar pa prostoledec ni pristal.

d) Stavka v keramični tovarni v Libočaj je po dveh mesecih končana in so delavci uspeli. Podjetje je ugodilo vsem zahtevam delavstva.

d) 160.000 din posejila bo najela laška občina za gradnjo javnega zaklonsišča v Laškem.

d) De 3000 sezonskih delavcev, največ iz Prekmurja, je odšlo v Nemčijo na delo.

d) Nov gasilni dom so blagoslovili v nedeljo, 7. julija, v Studencih pri Mariboru. Blagoslovitev je izvršil stolni dekan dr. Fran Cukala. Stroški za gradnjo doma so znašali 300 tisoč dinarjev.

d) Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Opt. reg. št. br. 20471/22.

d) Strela je ubila na travniku 17 letno dekle Vodiškovo hčerko Nežo v Slatini pri Dobju. Triletnemu otročičku, ki je bil prav tako na travniku, se pa ni nič zgodilo.

d) Z mostu pri Pančevu je skočila v Donavo in utonila slovenska služkinja Alojzija Majčenič iz Limbuša.

d) Dva velika kozolca sta pogorela v celjski okolici. Pred dnevi smo poročali, da je ogenj uničil velik Ježovnikov kozolec v Arjavasi ter napravil okrog 150.000 din škode, ker je zgorelo seno, vozovi in različno orodje. Oni petek ob 11. ponoči pa je začel goreti kozolec posestnika Repinška v Levcu in je prav tako do tal pogorel. Škode cenijo na 130.000 din, dočim je imel posestnik kozolec zavarovan le za 50.000 din.

d) Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na teče kozarec naravne »Franz-Josefove« vode.

d) Strašna toča pod Pohorjem. Ono nedeljo popoldne je toča zbila nekatere predele občin Limbuš in Ruše ter je povzročila ogromno škodo. Toča je zbila katastrofalno občino Bezenec pri Rušah, nadalje Bistriško dolino, Smolnik ter Laznico pri Limbužu, najhujše pa je prizadeta Bezena. Toča je padala na 2 km dolgem in razmeroma ozkem pasu ter je tam globesedno uničila vso rast. Prizadeta so polja, ogromni Scherbaumovi hmeljski nasadi, vinogradi in sadovnjaki ter je ponekod vsa letina čisto uničena. V nekaterih krajih je bilo še naslednji dan na kupe toče v višini 5 cm.

d) Sprejem mladeničev v Strojno mornariško šolo v starosti od 15 in pol do 18 in pol let in v Strokovno mornariško šolo v starosti od 16 do 18 let. Rok za prijavo je do 31. avgusta t. l. Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapelan v pok. Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek za 10 din.

Zale blagoslovljene

V Ljubljani so že dolgo razmišljali, da bi napravili blizu pokopališča pri Sv. Križu dostojno skupino mrtvašnic, kjer bi namesto v domačem stanovanju ležali umrli Ljubljanci preden jih položijo v zemljo.

Te dni je bilo končno izvršeno veliko delo po načrtu slovenskega mojstra Jožefa Plečnika. Skupini najodobnejših stavb so dali ime Zale.

V nedeljo 7. julija je izvršil blagoslov nove skupine mrtvašnic sam knezoškof dr. Gregorij Rožman. Slavnosti so prisostvovali najodličnejši zastopniki raznih oblasti in mnogo ljudstva. Najprej je govoril ljubljanski župan dr. Adlešič in se je v imenu Ljubljane iskreno zahvalil velikemu mojstru Plečniku, saj je z Zalami naklonil slovenski prestolnici nov biser samonikle kulture, ki je bist izraz naše slovenske miselnosti in jasen odraz pobožnosti slovenske duše.

Zelo pomemben je bil tudi nagovor škofa dr. Rožmana, ki je poudaril tudi sledeče: Telo človekovo bo zopet vstalo. Tu, na tem pravkar blagoslovljenem kraju, za naša telesa ni konec koncev. Ta kraj je kakor shramba, kjer se skrbno hrani in pripravlja seme, preden se vseje v njivo. Truplo, mrtvo sicer, je seme, ki se vseje v božjo njivo, da vzklije k novemu neninljivemu življenju. »Ne čudite se temu kajti pride ura, v kateri bodo vsi, ki so v grobeh, zaslišali glas Sinu božjega: in kateri so delali dobro, bodo vstali k življenju, kateri pa so delali hudo, bodo vstali k obsodbi« (Ju 5, 28. 29) tako govori Gospod, ki ima besede večnega življenja.

Ta Odrašenikova beseda razliva tolažbo v najgorenjšo žalost, ko se srce poslavlja od ljubega zumanjega lika drage osebe — ko nam izglnja njena vidna navzočnost. Res je ta kraj žalostni kraj bridkega slovesa — a kakor mehka zarja plava nad temi kapelicami, s toliko plemenito obzirostjo zgrajenimi, beseda Zveličarja: »Pride ura in je že zdaj, ko bodo mrtvi slišali glas Sinu božjega« — »da se ne boste žalostili kakor drugi, kateri nimajo upanja« (1 Tea 4, 13).

Ta čudovito lepo zgrajeni kraj pa nosi v sebi za nas tudi dragocen življenjski nauk: Spoštuj svoje telo!

Ce je telo orodje neumrljive duše, če je tolikokrat posvečeno bivališče božje, če je seme, ki naj vzklije ob svojem času v vstajenje za večno življenje — če potem takem zasluži mrtvo truplo človekovo in kristjanovo spoštovanje — koliko bolj mora vsak sam svoje telo spoštovati in spoštovati telesa svojih bližnjih. »Ali ne veste... da imate telo od Boga in niste svoji? Kajli za drago ceno ste odkupljeni. Poveljajte torej Boga v svojem telesu (1 Kor 6, 20.)

Poveljujmo Boga v svojem telesu s tem, da ga uporabljamo po božji volji v vse te namene, za katere nam ga je Bog dal. Tako bo tudi ob vstajenju naše telo poveljčano — in bo zaslužilo ob smrti in pogrebu spoštovanje in čast, kakor ga bo deležno v teh lepih kapelicah.

Za zaključek so združeni pevski zbori zapeli »Zalno spevec, godba »Slogec pa je odigrala »Zalno spominet.

Do hudih nastopov proti Judom je prišlo po vsej Romuniji.

Predsednik Združenih držav Roosevelt zahteva novih 300 milijard dinarjev za izpolnitev ameriške vojske.

Cesto Šmartno-Vojnik so odprli

Dne 7. julija je bil za Rožno dolino pomemben dogodek. Prometu je bila izročena cesta Šmartno—Vojnik. Veljala je 1.275.000 dinarjev. Pridigo t. l. sv. mašo je opravil dekan in kanonik g. Zagar. Med drugimi oddličniki se je slavnosti osebno udeležil tudi ban dr. Marko Natlaččan, ki je v svojem govoru nanizal lepe misli o važnosti skupnega dela, složnosti in enotnega nastopa za dosego in uveljavljenje svojih pravic, teženj in potreb. To cesto so zgradili s skupnimi močmi, denarnimi sredstvi, okrajni cesni odbor, banovina in država kljub temu, da bi morala to cesto graditi občina. Razumljivo je, da takih velikih del ne znore občina z majhno davčno močjo, zato je bila potrebna pomoč. Vse to je poudaril g. ban zato, da bi se pri odprtju te nove ceste spo-

minjali velike važnosti starega narodnega izreka: »V slogi je moč. Naš narod je majhen, zato je tem bolj potrebno, da je edin, da je složen, ker le tako bo lahko obstal v vseh viharjih. Zato moramo izruvat vse, kar nas razkrajja, in se okleniti tega, kar nas druži, kar nas jači. Kar velja za narod, velja tudi za našo državo. V časih, ko so tako hitro propadle tudi velike države in ko niti zemljevidov ne moremo delati sproti, moramo biti tudi edini, moramo ljubiti državo. Pri nas ni prelivanja krvi. Zato se moramo zahvaliti naši slogi, našemu sporazumu ter modremu vodniku naše državne politike Nj. Vis. knezu Pavlu in kr. vladi.

Množica je sprejela te besede z navdušenjem.

RAZGLED PO SVETU

RUMUNIJA

S strogi ukrepi za zagotovitev reda. Vojaško poveljstvo v Bukarešti je izdalo zapoved, po kateri bodo izdani strogi ukrepi za varstvenje varnosti in reda v Rumuniji. S tem prenehajo veljati vsa dovoljenja za nošenje orožja in dovoljenja, da smejo ljudje imeti doma smodnik in drugo strelivo. Izjemo tvorijo le lovci, rezervni častniki ter tisti, ki stražijo državna in zasebna podjetja. Vse orožje je bilo treba izročiti do 6. julija opoldne. Po tem ukazu ne sme noben rumunski državljani odkloniti, da bi sprejel na stanovanje vojaške osebe. Tudi ne sme odkloniti prehrane vojaške livne ali pa varstva prevoznih sredstev. Vsi lokali se morajo v vsej državi zapirati ob 11 zvečer. Lokali, v katerih bi se razpravljalo o političnih in vojaških stvareh, bodo za zmerem zaprti. Z istim ukazom so prepovedana vsa javna zborovanja, ki ne bi bila prej priglasena in dovoljena. Prepovedana je vsakršna propaganda v korist kakšne tuje države, s katero bi Rumunija utegnila stopiti v vojno. Ukaz dolega stroge kazni za vsak poskus nagovarjanja k sabotaji in protizakonitemu postopku ter izvajanju nasilja.

NEMCIJA

S Nemški listi poročajo pod velikimi naslovi, da je nemška vojska nekje v Franciji dobila v roke tajni arhiv francoskega vrhovnega poveljstva z načrti, kako sta Francija in Anglija mislili napasti Sovjetsko Rusijo in ji vzeti petrolejske vrelce ob Kaspiškem in Crnem morju. Listi pravijo, da bi bili Anglija in Francija uničili vso nevtralnno Evropo, Malo Azijo in Sovjetsko Rusijo, če jih ne bi bil rešil kancler Hitler s tem, da je 10. maja udaril proti Angliji in Franciji.

RUSIJA

S Ne moreje uničiti krščanstva. Brezbožniki v Sovjetski krščanstva ne morejo uničiti. Cerkev ima vedno večji vpliv med delavskimi in kmečkimi množicami, zlasti pa med mladino. Za versko vzgojo skrbijo delno starši, delno pa potujoči duhovniki, ki se nazivajo »Kristusova pešadija«. Član Kristusove pešadije, svecenik, nosi s seboj, preoblečen v kmet ali delavca, vse, kar potrebuje za svojo versko liturgijo. Po hišah ima verske sestanke, tam mašuje, obhaja vernike, poroča in ureja zakone, krštuje, obiskuje in blagoslovlja bolnike itd. Ti duhovniki delajo med delavci in kmeti, vpisani so v delavskih organizacijah, vodijo športne klube, bralne in pevске krožke ter v njih zbirajo mladino. Uspehi ne izostanejo.

DROBNE NOVICE

Sporazum med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo bil podpisan 30. junija v turški Ankari.

Turška vlada je mobilizirala dva letnika in odpelala del brodovja v Črno morje.

V Afriki se se pričeli ostrejši boji med angleškimi in italijanskimi silami na kopnem.

V Egiptu se sestavila nova vlada s predsednikom Husejinom Sabri paša.

V nemških rokah je sedaj vsa francoska zahodna obala.

V Wiesbadenu se je sestala mešana komisija za izvedbo premirja Italije in Nemčije s Francijo.

Silevit vihar je divjal 1. julija v sovjetski Ukrajini; hitrost 20 m na sekundo.

Sovjetski minister Lazar Kaganovič je bil odstavljen, ker ruska petrolejska industrija pod njegovim vodstvom ni dovolj uspešno delovala.

Kancler Hitler je 29. junija obiskal Strassbourg; mesta ni vojna nič poškodovala.

Jugoslovanska vlada je začela s posredovanjem med Madžarsko, Rumunijo in Bolgarijo za mirno poravnavo njihovih sporov.

Tatarskeva rumunska vlada je odstopila; novo vlado je sestavil Gigurtu iz pripadnikov železne garde in generalov.

Indijski prinzi bodo kupili v Ameriki za Anglijo veliko število letal.

Zgorele so pristaniške naprave v indijskem Bombayju.

Največje laničensko zaklonišče ima prostora za 11.000 ljudi.

Kancler Hitler se je po osmih tednih vrnil z bojišča v Berlin, kjer je bil od milijonskih množic navdušeno sprejet.

Francija je pretrgala diplomatske zveze z Anglijo.

Ameriške oblasti so dale zapreji voditelja ameriških Nemcev Kuntzeja.

Sv. oče Pij XII. je poslal večji znesek za pomoč rumunskim beguncem iz Besarabije.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je na vabilo nemške vlade prišel za več dni v Berlin.

Ruske vojske brodogrje je krojilo te dni pred rumunskimi pristanišči v Crnem morju.

Rumunija je angleške varščine odpovedala, ker se nanje več ne zanese.

Natanje posejilo v višini 8 milijard rubljev za državno obrambo je razpisala sovjetska vlada.

Italijanski železniški promet bo od 15. julija dalje spet običajen, piše italijansko časopisje.

Tudi turški tisk poudarja, da bo ohranjen mir na Balkanu.

45 novih vojnih ladij je začela graditi Amerika.

Japonske žele so odrezale Indokino od svobodnega dela Kitajske.

Ameriška mornarica je odpelala iz svojih počivališč na razne strani; nad Havajskimi otoci je proglašeno obsedno stanje.

13 italijanskih podmornic so doslej potopili Angliji, večinoma v Rdečem morju.

Italija ne more več dobivati zamrznjenega mesa iz Amerike, zato je uvedla tri brezmesne dneve.

Hitler je te dni odpotoval tajno v Paris in obšel nato glavni del Moginotijevе črte.

Ameriški Ford dobiva gorilna pisma, ker noče izdelovati letal za Anglijo.

25.000 tonski francoski parnik »Champanne« je zadel na mino in se potopil.

Francoska vlada se je preselila v Clermont Ferrand.

Kitajci so uspešno odbili japonske napade pri Nančau in Lianu.

Ameriški vojni minister Stimson je poročal v senatu o vojni nevarnosti za USA.

Štiri največje danske politične stranke so se združile in bodo opustile medsebojne spore.

Vrhovnega poveljnika nizozemske vojske so zaprli v Berlinu, ker ni pravilno izvajal določil sklenjenega premirja.

80% vsoga zlata na svetu je sedaj v Združenih državah ameriških.

Prvi napad na angleški Gibraltar so dan 5. julija izvršila francoska letala.

Angleži poročajo, da so z letal minirali pomorska pota na Norveško.

Nemčija in Italija sta sporetili francoski vladi, da njeno brodogrje z ozirom na spopad pri Oranu ostane oberoženo.

Zasedba Besarabije

Prejšnji teden se je zaključil z vojaškim pobodom rdeče vojske v Besarabijo in Bukovino. Rumunija je ostala sama, od nikoder ni bilo pomoči in nasveta, ki bi nasvetoval odpor sovjetski vojski — rumunska vlada je sprejela sovjetske zahteve in Zvezi sovjetskih republik sta bili nasilno priključeni dve deželi — Besarabija in severna Bukovina.

Do večjih spopadov ni prišlo, dasi je rdeča vojska skušala potegniti v metel kar največ težav in možnosti. Tako so se rdeči vojaki iz letal s padali spuščali pri Galacu in celo v okolici Bukarešte. V Galacu so nato takoj nahujskali delavstvo, da naj se začne upirati. Toda rumunska policija je te padalce hitro položila in večinoma takoj vse postrelila.

V rumunski zunanji in notranji politiki pa so ti dogodki imeli velike posledice. Rumunija je z odstopom Besarabije in severne Bukovine skopnela koraj za šestino. Za nedotakljivost rumunskega ozemlja sta po lanskem aprilu, to je po zasedbi Albanije, poročevala Francija in Anglija. Francija je bila med tem hudo poročena. Anglija pa sploh ni mogla izpolniti obvez iz tedanjih poročev, ki jih je dala Romuniji. Romunija se je sicer v borbi proti sovjetskim zahtevam obrnila na Nemčijo in

Italijo. Toda dogodki so bili zelo hitro. Rumunija je lahko storila samo to, da je odpovedala poročstva, ki sta jih ji obljubili Francija in Anglija.

S štirih dneh je bila zasedba Besarabije in severne Bukovine končana, v tem kratkem času pa je prišlo v rumunski vladi dvakrat do večjih izprememb. Najprej je bila Tatarskeva vlada močno preosnovana, po nekaj dneh pa je morala celo preosnovana vlada odstopiti in novo vlado je sestavil bivši zun. minister Gigurtu. V vlado je vzel več članov »Železne garde in zastopnikov skrajnih desničarskih strank. Ministrstvo za narodne manjšine je prevzel nemški senator Roth, ki pa je zahteval za prevzem ministrstva obvezno izjavo, da mora po vsej ministrotvo za narodno manjšino ostati stalna ustanova in da mora za naprej zmerom ostati v rokah zastopnika nemške manjšine.

Nova vlada je poročala rumunski narod, da naj mirno prenaša vse zlo, ki ga je zadelo. Rumunske razmere se bodo sedaj postavile na nove trdne temelje, rumunska zunanja politika pa se bo popolnoma naslonila na nove činitele v evropski politiki, to je, še boj bo sodelovala z oboje Rim—Berlin.

NOVICE IZ JULIJSKE KRAJINE

Dva jubileja

Te dni sta obhajala dva zaslužna duhovnika tržaške škofije jubilej srebrne maše. V prelepo okrašeni cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Rojanu, v tržaškem delavskem in »mandrijskem« kraju je zapel 29. junija glorio za pet in dvajseto obletnico Andrej Gabrovšek. O »gospodu voditelju«, kakor ga splošno nazivajo dekleta močne Marijine družbe in o prijatelju Drejeuc, kot ma pravijo tovariši, bi se dalo marsikaj zapisati. Rojen je bil na kranjski strani v Bovlah. Pa ga je že nekaj vleklo na južno plač. Prav kakor bi se bila domenila z bratom Francetom, bivšim poslancem in obče-znanim zadržnikom. Eden na delo na sever, Andrej na jug. Po končanih študijah v goriški bogoslovnici je skoraj med grmenjem topov leta 1915 zapel novo mašo na Dolenjskem. — Čudno, srebrna maša zopet v počobnih okoličinah. Najprej je služboval v Hrušici, od ondi je bil poslan za upravitelja v Podgrad. Tu ni postal dolgo. Prišel je v Trst, v Rojan, odkoder ga ne bodo ne predstojniki ne versiki radi pustili proč.

Gospod Andrej je že v Istri pokazal svoje delo ne samo kot preudarna dušni pastir, mar-

več tudi kot zmožen zadrugar. Njegova mirna beseda in jasni razmislek se je pa uveljavil posebno na sedanjem službenem mestu. Kdor ve, kaj se pravi pastirovati v modernem velenestu med različnimi ljudmi, ta zna oceniti take trude in boje. Jubilant je krepko zgrabil posebno pri ženski mladeži. Zato so pa gospodične, dosti je že med njimi odličnih gospa, globoko hvaležne »gospodu voditelju«, kar se je zlasti v soboto pokazalo.

Tudi kot časnikar se je uveljavil gospod Andrej. Tako klenih in v ljudskem, krepkem jeziku pisanih člankov je tržaška okolica majokdaj prej in pozneje brala.

Pa velika pisarna, nauk, obiski kruha in svéta potrebnih v njegovi vegasti sobici tam vruu temnih stopnic in še to in ono, kar ve le prizadeti in Bog, saj gospod Andrej v svoji poniznosti itak vse najraje pozabi. Zato tudi ni čudno, da ga vsi župljani brez razlike spoštujejo in cenijo, kar je tudi tržaški »Piccolo« poudaril.

Tudi mi se čestitkam pridružujemo z željo, naj ga Bog ohrani tja do zlate in biserne maše!

i Novi doktorji. Na vseučilišču v Padovi so bili za doktorje prava proglašeni naslednji naši rojaki, ki so tam dokončali svoje visokosolske študije: Stanko Soban iz Lokavca pri Ajdovščini, Jakob Kandut iz Ukev pod Sv. Višarjami, Bogomil Vičič iz Ilir. Bistrice. Mladim doktorjem prav iskreno čestitamo!

i Prezgodnji grob. V Kobaridu je v sredo, dne 19. junija zvečer nenadoma izdihnila svojo mlado dušo gđ. Vido Uršič iz znane Jeremove hiše. Dobra mladenka, ki je štela komaj 25 pomladi, je bila zadnje dni sicer nekoliko potrta, vendar nihče ni slutil kaj hujšega, saj je še deset minut pred smrtjo prevajala očetu nekaj iz italijanščine. Njena nepredvidena smrt je bridko odjeknila v vsej župniji, ker so veselo Vido imeli vsi radi. Njen pogreb v petek popoldne je bil zato nad vse lep, veličasten. Sovrstnice — in prihitele so tudi mladenke visoko izpod Krna — so obsule njeno krsto z vencii in s cvetjem ter so jo v velikem številu spremljale na zadnji poti. Blago, pošteno dekle, spavaj mirno v Bogu! Preizkušeno družino naj v njeni žalosti tolaži Vsemogočnik!

i Deklica utonila v narasli Vrtojbi. Zadnje sredo, 26. junija, predpoldne je desetletni Cveto Krajin iz Sempetra pri Gorici v spodnjem koncu vasi ob cesti, ki gre proti Vrtojbi, naklada! na bregu narasle Vrtojbi pesek v samokolnico. Na nasprotnem bregu ozke struge je prišla k potoku njegova sedemletna sestra Ana Marija. Zaradi dežja je bila zemlja zmehčana in opolzka, nesrečnemu otroku se je zdr-

niilo in telebnil je v razdivjano vodo. Ko je korajžni Cveto zapazil sestrično nesrečo, je takoj planil v vodo, da bi jo rešil. Njegove moči pa niso bile zadostne, hkrati sta se oba potapljala. V tem hipu je prišel mimo sosed z Vogrskega. Slišal je obupne klice in spoznal grozno nevarnost. Brez oklevanja je skočil v vodo na pomoč. Kljub vsemu prizadevanju se mu pa žal ni posrečilo rešiti obeh, ampak samo fantka, ubogo punčko so našli in potegnili na suho šele drugo jutro. Huda nesreča je pretresla vso vas, ki topla sočustvuje s težko prizadetimi starši.

i Slabo vreme. Vsak dan dežuje. Pred 14-dnevi nam je bilo po volji, da smo imeli vsak dan nekoliko moče, sedaj pa nam vsakodnevne plohe groze že s splošno nesrečo. Imamo toliko dežja, da ga ima že suhi Kras preveč. Vsa poljska dela morajo počivati, ker je zemlja premočena in se ne more obdelovati. Ponekod tonejo in gnijejo semena in nasadi v mokroti, drugod pa še čakajo njive na saditev. Za sadje postaja dež prava poguba. Veliko škoda je prizadel že češnjam, sedaj kvari breskve in uničuje cvetje, poganjke in zorenje vsemu sadnemu drevju. Nevarno škodo so začeli trpeti tudi vinogradi. S košnjo ni mogoče začeti. V nižinah: po Vipavskem, v goriški okolici in še drugod so kmetje že opravili prvo košnjo, na tleh imajo obilo trave in detelje, ki je pa ne morejo pograbitii in spraviti, ker ni suha in gnije. Škoda je že ogromna. Človeku je že kar težko, če vidi na obsežnih travnikih pri Lijaku

in še drugod po Vipavski dolini kopice sena štريت iz naplavljene vode. In pomislitel Zaradi potreb vojaščine se drži cena še sedaj visoko na goriškem trgu prodajajo seno po 40 lit kvintal.

i Naslednik msgr. A. Berloa v goriškem stolnem kapitlju. Naslednik blagopokojnega msgr. Berloa v goriškem stolnem kapitlju je postal msgr. dr. I. Butto. Mesto mu je podelil v sporazumu s stolnim kapitljem goriški nadškof msgr. Margotti. Novi stolni kanonik je doma v videmski nadškofiji. V Gorico je prišel iz Sicilije, kjer je upravljal neko majhno škofijo. Poklical ga je nadškof Margotti, ki ga je imenoval za ravnatelja centralnega bogoslovnega semenišča. Msgr. Butto je tudi papežev hišni prelat in je bil že častni kanonik goriškega kapitlja. Uživa veliko zaupanje svojega nadškofa in ima tudi pri civilnih oblasteh velik ugled.

i Popravek. Številni jugoslovanski listi so poročali, da so angleški bombniki pred časom napadli in poškodovali Trst, Tržič, razne kraje in postojanke na Krasu in tudi novo elektrarno v Plavah, katere so baje uničili. Resnici na ljubo budi povedano, da so vsa ta poročila izmišljena. Do sedaj je bil v naših krajih izveden napad na Margero, predmestje Beneik, kar je bilo tudi uradno javljeno. Elektrarna v Plavah, ki je, kakor smo v »Slovenec« pred kratkim opisali, v celoti vklesana v pobočje ajbskega hriba, bo v kratkem začela z obratovanjem.

i Log pod Mangartom. V 64 letu starosti je umrla dobra mati Amalija Mladič. Poročena je bila z Rihardom Mladičem, ki je pred nekaj leti umrl v Ameriki. Kljub temu, da je bil njemu mož dolgo let odsoten, je skrbno vzgojila svojo družino. Ena izmed hčerk gospodinj in znana gostilni pri Martinu v Srednjem Logu. Blagi pokojniki naj sveti večna luč, žalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

i Vojna zahteva žrtev. Od 1. julija ne kramo več kave in jemo kruh iz enotne moka. Tudi tobak in razni tobačni izdelki se se postdražili. Vse te neprijetnosti po prenašajo ljudje brez nevolje, ker vedo, da vojna zahteva žrtve.

i Nesreča. 43 letna Katarina Brevec iz Lokovca nad Ceporanom je delala pri nekem posestniku v Štandruž pri Gorici. Po večerju je odšla na domači skedenj k počitku. Zaradi teme je stopila v prazuc in padla v spodaj ležeči hlev. Poklicati je bilo treba »Zeleni križ«, ki jo je prepeljal v goriško bolnišnico. Zdravnik je ugotovil, da se je ranila na tilniku in pretresla možgane. Njeno stanje je zelo nevarno.

Nedeljsko jutro

Po trudapolnem tednu zopet pred mano je Gospodov dan. — Ze v zgodnjem jutru v bejlo hišo me vodi pot čez evretno plač.

Potoček žubori ob poti: jutranji moli svoj koral. In ptiček je najlepšo pesem na zvočne strune zaigral.

Drevesne krome potopljene v promišljevanje tiho so. Cvetlice se odprle čaše in željno gledajo v nebo.

Ke sonce siate čarke pošlje, bogate siplje jih na svet: vse stvarstvo je v nedeljskem jutru molitev ena, spav in svet. —

Največ pa milosii in srečo bo večni Oče meni dal, ker udrusen z mašnikom bom v cerkvi Mu sveto mašo daroval.

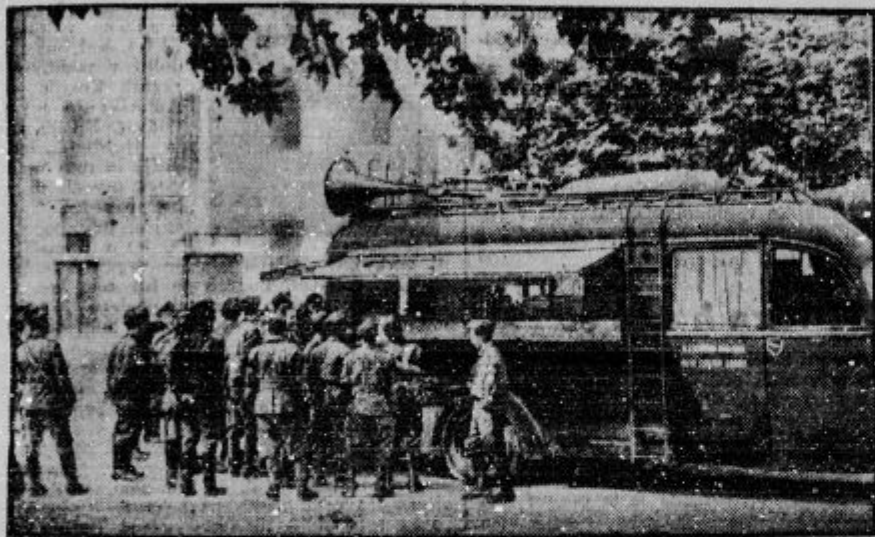
Ke bem se s blagoslovom vračal, ne bo mi teška, dolga pot. Obras karol ba šd veselja: Kako je dober nam — Gospod!

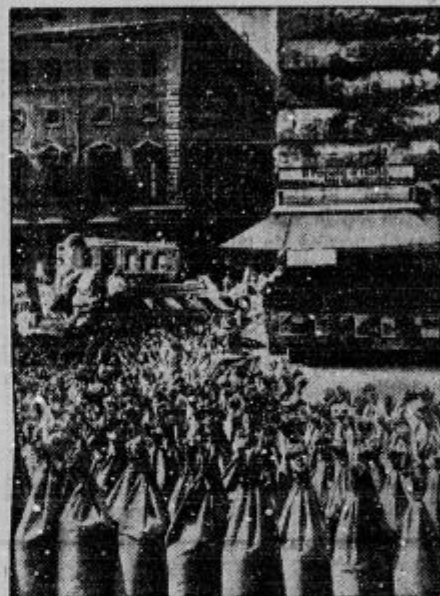
Italijanski maršal Graziani, novi vrhovni poveljač vseh italijanskih sil v Severni Afriki.

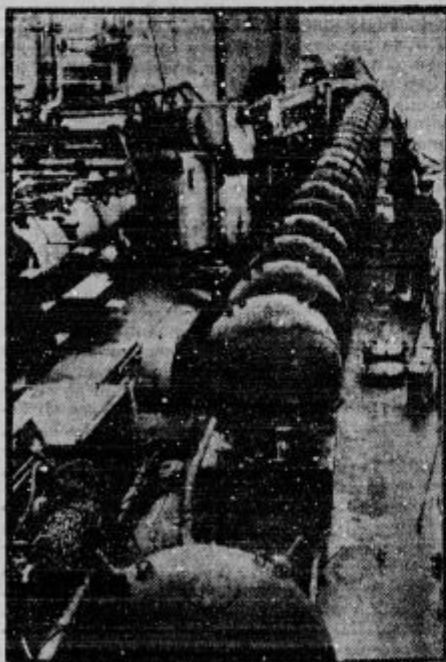
Znamenita vila Incisa pri Rimu, kjer je bilo podpisano premirje med Italijo in Francijo.

Italijanski vojaki na alpski fronti poslušajo radijska poročila.

Vreče s peskom, postavljene po rimskih ulicah, so pripravljene za varstvo umetnin za primer letalskih napadov.

Take mine bodo Nemci pogreznili v morje ob angleški obali.

Kruh so prvi pekli ljudje v Orientu. Iz Egipta je prišlo to znanje v Grčijo, odtod v Italijo. V starem Rimu so jedli namesto kruha nekakšno pšenično kašo.

Z nekega italijanskega letališča: Bomba za bombo izginja v trupu italijanskega bombnika.

V vsako hišo Domoljuba!

Dragi letoviščarji!

Spet so nastopili lepi poletni dnevi, zapustili boste mesto in si poiskali potrebnega oddiha na deželi. Oddih je potrebna in koristna stvar in srečen je vsakdo, ki si ga more privoščiti. Letos se sicer vai naši letoviški kraji priložujejo, da bo slaba sezona, pa če ne bo hujšega, kakor je zdaj, se še ne bojimo preveč, bo že kako šlo. Sicer je pa danes še skoraj vsaka naša vasica letovišče zase, to je samo dokaz, kako je naša zemlja res lepa in lepota naravnost bogata. Lepe denarce, vi letoviščarji, daste zaslužiti marsikomu, ki sicer težko pride do denarja. Zato je razumljivo, da vas na eni strani težko pričakujemo, na drugi strani pa moramo tudi odkrito priznati, da se vas bojimo. Zakaj se vas bojimo? Hm, to so čudne reči. Bomo vse počasi povedali, samo brez zamere, če smo tako odkriti.

Priznamo, da ste oddiha potrebni, in kdo bi vam ga kratil? Ali vendar se listim ljudem, ki delajo dan na dan brez vsakih počitnic, čudno ni, da morete mesece in mesece živeti kar tako brez vsakega dela, brez vsake skrbi, samo v mislih, kako bi čim več tega sveta užili. Pa se počasi prikrade misel: Zakaj pa moram jaz tako trdo delati, pa težko živim, ti ljudje pa nič ne delajo, pa sijajno živijo? Pa to nazadnje ni tako hudo, saj vsakdo ve, da smo ljudje različnih poklicev, da ima vsak poklic svoje dobre in slabe strani in da vsak oddih še ni lenuharjenje. Toda ljudje včasih počasi mislijo, nekateri pa prehitro in tako stvari, ki so čisto v redu in v skladu s pametnim mišljenjem, znajo tako zlorabljati za najrazličnejše nelepe namene in propagando, ki je med preprostim našim ljudstvom ni mala. Ljudje pa lahkoverni, saj veste...

Potem pa, kakšni pridete včasih. Ne zametite, ampak včasih ste bolj podobni pustnim šemam kakor pa dostojnim ljudem. Veste, naši ljudje imajo nekaj čuta za lepoto, pa tudi za dostojnost, ali kakor sanj pravimo, za to, kaj gre, kaj pa ne gre. Na obleko mislim. Včasih so prišli ljudje iz mesta vse drugačno napravljani, kakor pa zdaj hodite. Res je danes druga moda, kakor je bila včeraj, ali da bi ljudje za pol gošč letali okrog, tega pri nas nismo navajeni. Mar mislite, da pretiravam? Krjane, tako si nekateri letoviščarji prizadevajo, da bi čimprej postali rjavi, zagoreli, od sonca rjani? In kaj narobe? Obleke povij! Pa vam potem letajo po kmetih dobi brez sraja, lezajo pa malo stran in taki grejo pomnoo skriti vas. Ali je potem kaj čudnega, da se tega naberejo le naši kmetički ljudje in fantje potem brez sraja kasije in sušijo seno, delavci na osti in na stavbah brez sraja delajo. Vidite, to je vse vaš uspeh! Pa še nekaj je, kar je tako neokusnega, da se poštenim ljudem kar zavaduje: tiste fraklje, ki jih mestni petelinčki prapetljejo, pa črtadi samo na nedeljske izbete, na deželo, ki so našim hane in brez krila. V kratkih, zelo kratkih hlačah se poče, pa je ni rman in tako skriti vas, med ljudi, v gostilno. Verjetno je, da so take hlačice za kolo res praktična stvar, ali za okna, pa niti ni treba, da je fin in serkljan, pa to ni. To je za postjo ali krofjemu za kak neumen cirkus. Če vam v mestu to prija, nam se to gabi. Veste kaj? Ko greste v Ljubljano, vas na carinarnici za to postavljani ljudje pregledajo, če nimate s seboj kaj, kar spada pod carino. Nekaj podobnega bi moralo biti tudi inkraj, ko odhajate iz Ljubljane. Neke vrste

stražniki bi vas morali vse pregledati, ali ste taki, da ste za med svet, ali ne. In nedostojno oblečene bi morali zavrniti. Ali pa še nekaj: V krajih, kjer se zdaj vojskujejo, se borijo proti padalcem. Posebni oddelki imajo samo to nalogo, da pazijo, kje bi se kak sovražnik v zaledju spustil, in na mestu ga ustrelje ali zapro kot ujetnika. Tudi pri nas bi morali biti po deželi taki oddelki, zlasti ob nedeljah bi morali biti močni. Njih naloga bi bila, da skrb-

Oče na dopustu

*Is daljnih je krajev
prišel na dopust,
veselje kipi mu
iz prs in iz ust.*

*Oj čena predraga,
naj vas ti povem,
kar misliš in skrivaj
v tujini sem nem.*

*Moj sntek, k otcu
vesel priiskakij
in s sočnimi usti,
poljubček mi daj!*

*Glej, hterka, postala
dekle si lepó,
ljubeč krog vrata
orij mi rokó!*

*Peljite povsod me
po domu okrog,
naj vidim, kako vas
vse črnil je Bog!*

*In mese obrnil
v tujini je tam,
da mogel sem ropet
trvati se k vam.*

*Molimo v vohralo
iz vsake kraja,
da skupaj smo zdruzi
in srečni smo!*

Franjo Nezbeur.

no pazijo, kje se bodo prikazali kaki turisti ali izletniki, in jih pregledajo, kako so obloženi in kako se obnašajo. Oboroženi bi seveda ne bili s puškami in strojnicami, ampak s tankimi šibami in s koprivami...

Vi prihajate na deželo, da se naučijo svežega zraka. Prav, potrebni ste ga in privoščimo ga vam. Ali tiisti sveži zrak se največkrat proti večeru pomeša z znatnimi količinami alkohola. To so samo izjeme, kajnet! Le peljite se v nedeljo zvečer v vlakom proti Ljubljani, naj bo s katere koli strani, zlasti pa z Gorenjske! Zadnjič sem videl v vlaku gručo deklet, samih deklet, prosim! Tako so bile pijane, kakor fante malokrat vidiš, in tako so se drle in kvantale, da je bilo človeka kar strah.

Se marsikaj bi se dalo o vas in vam povedati, dragi letoviščarji in izletniki, pa najbolj važne stvari smo obdelali. Nismo spregovorili o nedeljski službi božji, nismo spregovorili o plesu in o marsičem bi se dalo še govoriti. Pa če boste to k arcu vzeli, bomo kar zadovoljni.

Da, tujski promet, to je važna panoga našega narodnega gospodarstva. A za tujski promet, da je res koristen in pravi, je treba najprej ljudi, ki bodo vsaj nekaj olike znali, nekaj čuta imeli in toliko ponosa, da se bodo zavedali, da s slabim obnašanjem delajo škodo sebi in nam in — tujskemu prometu.

Še nekaj dopisov

St. Križ pri Belih vodah. Nad vse lepi so bili dnevi ob stoletnici in ob birni pri Sv. Križu. Romarjev je prišlo nad 4000 od blizu in od daleč. Sv. obaajl je bilo 2500. To nam priča, da je Sveti Križ tisti, kjer lijejo ubogi zemljani pomoči. Najlepše spomine bodo imeli birmanci, ki so prišli iz 14 župnij, da so prejeli po rokah prevrv. g. dr. Tomažiča, škofa lavantinskega, darove. Sv. Duha runaj pri prenosilni cerkvi, kjer sta bili tudi dve najsvetejši daritvi za romarje in za dobrotnike, ki so veliko darovali, da so se stari cerkev, sv. stopnice in obe cerkveni hiši popravile. Veliko so darovali Sv. Andraž pri Večenju, Brankovce, Šmibel nad Mozirjem, Mozirje in Rečica. Sv. Križ tisočero povrnj: še posebej Belovošanom, ki so imeli veliko truda, da so vse potrebno zvrzili k Sv. Križu. Upamo, da bomo vse popravila še letos plačali. Darove za popravila sprejema župnjski urad v Belih vodah. — Prihodnji romarski šhod bo ob sv. Anž. Vaak petek je sv. maša ob 7. Romarji pridite!

Cerklje pri Kranju. Preteklo nedeljo je bil v ljubljanski stolnici med drugimi novomoslavski posvečen tudi naš rojak salesijanec G. Evstahij Križane, doma iz Sp. Brajca. Rodil se je iz dobre in devotne krščanske družine. Izmed desetih otrok so se štirje posvetili redovništvu stanu. G. Evstahij — pod tem imenom je znar po vsej širni cerkvarski okolici — je že zgodaj izgubil očeta in mater, posiljal je po materinsko okrbela zanj njegova starejša sestra Angela. Kol 14 leten fant je prišel k salesijancem, ki so mu omogočili, da se je povzvil učenju. Nižo gimnazijo je napravil v Italiji v rvižo na Radni pri Sevnici, potem je bil dve leti za praktičnem delu v raznih salesijanskih zavodih v francoski Severni Afriki, kakar se je pred 4 leti vrnil na Rakovnik v Ljubljano, kjer je dovršil svoje bogoslovne študije. To nedeljo, 14. julija, pa ima v cerkijanski farni cerkvi slovesno novo mašo, pri kateri mu pridiguje takojšnji čemašin g. Miha Jenka. Šupnik v Mostah pri Ljubljani. Gospodu novomoslavniku prisrčno želimamo!

Prečana. V naši fari je zelo živahno društvo Evljanje. Na leto g. šupnika smo celo osnovali krožek predmetnih študentov, kar jih je precej v fari. Ti študentje imajo nalogo, da vsako leto med velikimi počitnicami priredijo vsaj eno študentsko prireditev. V četrtek 4. julija zvečer smo imeli kresovanje za proštem na čast Cirila in Metoda. Na sporedu kresovanja so bile deklaracije, govor in petje.

Gorenja vas-Belote. Zadržaje čase je v naši občini bil vse polno surnih nesreč. Poleg nesreč, ki so zgodje na cestah, je sedaj zahtevala svojo žrtve

Članom in članicam SDZ

Letnišji tabor Slovenske dijaške zveze bo v Kamnika, in sicer za članice od sobote, dne 28. julija zvečer do točka, dne 23. julija rjutraj, za člame pa od srede, dne 24. julija zvečer do sobote, dne 27. julija rjutraj.

Točna navodila in spored tabora dobite v 7. številki Strajniških ogujev, ki smo jih poslali na petičniške naslove vsem članom in članicam, ki so nam preko zavodnih vodstev poslali izpolnjeno člamsko prijavnico. Če kdo pomenua možnje številke Strajniških ogujev ni dobil, naj piše posje na Zvezo v Ljubljani (Miklošičeva cesta 5).

Ne pozabite, da bo dostop na tabor dovoljen samo onim, ki bodo imeli člamske izkaznice. Če si jih je niste nabavili med letom, pošljite takaj sliko (na hrbtu ime in priimek, rojstno leto in kraj rojstva ter šole in razred, kjer je kdo član kraška). Prav tako je izkaznica potrebna tudi za četrtinsko vozovino.

Bog, narod, država!

Zvezno vodstvo SDZ.

